

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Bajánkovej a členov JUDr. Milana Deáka a JUDr. Ľubora Šeba v právnej veci žalobcu: **M.**, bytom vo Z., zast. Mgr. M. U., advokátom vo Z., proti žalovanému: **M.**, so sídlom vo Z., zast. JUDr. J., advokátom vo Z. so sídlom v K., **o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a iné**, ktorá sa viedla na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 14 C 63/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. apríla 2007 sp. zn. 16Co 42/2007, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie žalobkyne **z a m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania 61,19,€ do rúk JUDr. J. do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 26. októbra 2006 č.k. 14 C 63/2006-254 zamietol žalobu o určenie neplatnosti výpovede žalovanej z pracovného pomeru žalobkyne zo dňa 25.11.2005 a o určenie, že pracovný pomer žalobkyne u žalovanej trvá; súčasne uložil

žalobkyni nahradiť žalovanému trovy konania 9 978 Sk na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 5. apríla 2007 sp. zn. 16Co 42/2007 rozsudok okresného súdu potvrdil vo výroku, ktorým žalobu zamietol a vo výroku o náhrade trov konania zmenil, tak, že žalovanému náhradu trov nepriznal; súčasne vyslovil, že žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania a proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie.

Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že žalobkyňa bola zamestnaná a pracovala u žalovaného ako učiteľka na základe písomnej pracovnej zmluvy Š., zo dňa 29. 9. 1994 v spojení s písomnou dohodou o zmene pracovnej zmluvy, zo dňa 30. 11. 1999 (čl. 6-7 spisu). Žalovaný listom zo dňa 25. 11. 2005 č. j.: 143/2005 dal žalobkyni výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1, písm. e/ Zákonníka práce s odôvodnením, že dňa 11. 10. 2005 počas výkonu práce zanedbala dozor nad jej zverenými deťmi, čím si v zmysle čl. 6 bodu 5 Pracovného poriadku, zo dňa 19. 1. 2005 neplnila pracovné povinnosti, ktoré majú vážny dopad na plnenie úloh materskej školy a dopustila sa závažného porušenia pracovnej disciplíny. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že dôvodom skončenia pracovného pomeru výpoveďou medzi účastníkmi konania mala byť skutočnosť, že dňa 11. 10. 2005 počas pobytu vonku spolu s deťmi za prítomnosti ďalšej učiteľky materskej školy M. dve deti z kolektívu odišli a pohybovali sa po meste Z. bez dozoru. V nadväznosti na to krajský súd vyslovil názor, že dôvod výpovede je vo výpovednom prejave dostatočne skutkovo vymedzený a nie je ho možné zameniť s iným skutkom. Výpoveď bola správne formulovaná, medzi účastníkmi nevyvolala nejasnosť výpovedného dôvodu (61 ods.2 veta druhá Zákonníka práce). Krajský súd považoval skutočnosť, spočívajúcu v tom, že 11. 10. 2005 žalobkyňa nevenovala dostatočnú pozornosť jej zvereným deťom a v dôsledku tohto jej nedbanlivostného konania dve deti nepozorovane opustili areál parku a ocitli sa na frekventovanej štátnej ceste bez dozoru, pričom žalobkyňa ani nevedela bez upozornenia tretej cudzej osoby, že jej dve deti chýbajú, za hrubú nedbalosť. Skonštatoval, že žalobkyňa nezabezpečila dostatočný dozor nad jej zverenými deťmi, nevykonávala si riadne svoje pracovné povinnosti a to bez ohľadu na skutočnosť, či maloleté deti „ušli“ v čase, keď riešila konflikt iných detí, prípadne, že venovala zvýšenú starostlivosť inému dieťaťu. Žalobkyňa tak nezabezpečila dostatočne okrem zdravia mal. detí aj ich bezpečnosť v čase, keď jej deti boli zverené.

Odvolací súd vyslovil názor, že povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu patrí k základným povinnostiam zamestnancov, vyplývajúcich z pracovného pomeru. Žalobkyňa, ako pedagogická pracovníčka musela si byť vedomá toho, že v čase, keď sa deti nachádzali mimo areálu školy, bola povinná obzvlášť starostlivo dbať na bezpečnosť a ochranu zdravia všetkých detí, ktoré je boli zverené. Tým, že svojou nedbanlivosťou umožnila dvom deťom odísť, dopustila sa porušenia pracovnej disciplíny závažným spôsobom.

Krajský súd pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie na posúdenie otázky, či je zanedbanie dozoru nad zverenými deťmi závažným porušením pracovnej disciplíny, ak je zanedbaním dozoru nad deťmi, ak v čase takéhoto zanedbania dozoru vykonával zamestnanec dozor nad iným dieťaťom mu zvereným, najmä v prípade, ak bolo poranené alebo napadnuté.

Proti tomuto rozsudku podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala jeho zrušenie a vrátenie veci Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože odvolací súd nesprávne posúdil nastolenú dovolaciu otázku. Namietala, že v pracovnom poriadku nikde nie je uvedené, že by zanedbanie dozoru nad deťmi bolo závažným porušením pracovnej disciplíny, navyše v tomto dokumente nie je ani výslovne určená povinnosť vykonávať dozor nad deťmi. Trvala na tom, že nezanedbala dozor nad deťmi, pretože v inkriminovaný deň došlo k mimoriadnej situácii. Vzhľadom na incident medzi inými dvoma deťmi, ktorý mal pre jedno bolestivý následok, nebolo času debatovať o tom, ktorá z dvoch učiteliek sa má venovať napadnutému chlapcovi a ktorá ostatným deťom. Za správny nepovažovala ani názor súdu, že činnosť učiteliek nemožno oddeliť, ale je ju treba posudzovať spolu, pretože ide o princíp kolektívnej viny. Záverom žiadala prihliadnúť aj na jej kladné pracovné hodnotenia a jej predchádzajúce pracovné výkony.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu vyslovil súhlas s napadnutým rozsudkom a žiadal dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a osobou na tento procesný úkon oprávnenou, a že ide o dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 3/ O.s.p., preskúmal ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu ako bol dovolaním napadnutý (§ 242 ods.1 O.s.p.), a to bez

nariadenia pojednávania (§ 243a ods.1 časť vety za bodkočiarkou O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné .

Dovolanie je v danej veci prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p., t.j. len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd, ktorý zároveň vymedzil v dôvodoch rozhodnutia otázku po právnej stránke zásadného významu. Vzhľadom na odvolacím súdom vymedzený rámec právnej otázky, bola dovolateľka oprávnená jeho rozhodnutie napadnúť len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to práve len v tej konkrétne vymedzenej otázke, pre ktorú odvolací súd dovolanie pripustil. Na riešenie skutkových otázok dovolací súd preto nie je oprávnený; na ich riešenie nie je ani vybavený procesnými prostriedkami (§ 243a ods. 2, veta druhá O.s.p.).

Keďže v danom prípade predmetom sporu je neplatnosť výpovede z pracovného pomeru na základe výpovedného prejavu žalovanej zo dňa 25.11.2005 je potrebné tento nárok posúdiť podľa ustanovení Zákonníka práce účinného od 1.4.2002, t.j. zákona č. 311/2001 Z.z. (ďalej len Zákonník práce).

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods.2 písm. c/ O.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

V zmysle § 63 ods.1 písm. e/ zákonníka práce zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov, ak sú u zamestnanca dôvody, pre ktoré by s ním zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer, alebo pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny; pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny možno dať zamestnancovi výpoveď, ak bol v posledných šiestich mesiacoch v súvislosti s porušením pracovnej disciplíny písomne upozornený na možnosť výpovede.

Ak má byť porušenie pracovnej disciplíny dôvodom skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, musí ísť o zavinené porušenie pracovných povinností zo strany zamestnanca, a to aj z nedbanlivosti, a musí dosahovať určitý stupeň intenzity. Zákonník práce rozlišuje medzi menej závažným porušením pracovnej disciplíny a závažným porušením pracovnej disciplíny. Tieto pojmy, napriek tomu, že od ich vymedzenia závisí

možnosť a rozsah postihu zamestnanca, Zákonník práce nedefinuje a ani neustanovuje, z akých hľadísk treba pri posudzovaní tohto problému vychádzať. K skončeniu pracovného pomeru výpoveďou z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny môže zamestnávateľ pristúpiť, ak zamestnanec porušil pracovnú disciplínu závažným spôsobom, pre ktoré by s ním mohol okamžite skončiť pracovný pomer, alebo ak sa dopustil jej porušenia menej závažným spôsobom. Hodnotenie intenzity porušenia pracovnej disciplíny závisí od konkrétnych okolností a ovplyvňuje ho tak osoba zamestnanca, jeho doterajší postoj k plneniu pracovných povinností, spôsob a intenzita porušenia konkrétnych pracovných povinností, ako aj situácia, v ktorej k porušeniu došlo, dôsledky porušenia pre zamestnávateľa, či konanie zamestnanca spôsobilo zamestnávateľovi škodu, a pod. Zákon ponecháva súdu širokú možnosť úvahy, aby rozhodnutie o platnosti rozviazania pracovného pomeru okamžitým skončením alebo výpoveďou zodpovedal tomu, či možno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby pracovný pomer zamestnanca u neho ďalej pokračoval.

Pracovná činnosť žalobkyne ako pedagogickej zamestnankyne predškolského zariadenia sa týka predovšetkým dozoru nad deťmi. Vyplývalo to priamo aj z vyhlášky č. 353/1994 Z.z. o predškolských zariadeniach účinnej v čase dania výpovede. Podľa § 11 ods.1 za bezpečnosť a ochranu zdravia dieťaťa zodpovedajú pedagogickí zamestnanci predškolského zariadenia v čase od prevzatia dieťaťa od jeho rodiča až do odovzdania rodičovi dieťaťa alebo ním splnomocnenej osobe. Bez ohľadu na výslovnú právnu úpravu žalobkyňa bola povinná zabezpečovať dozor nad zverenými deťmi, a o to vo vyššej miere, keď sa nachádzali mimo areál školy. Je úplne nevyhnutné, aby sa rodič, ktorý zverí dieťa do predškolského zariadenia mohol bezvýhradne spoľahnúť na to, že o zdravie a bezpečnosť jeho dieťa bude náležite postarané. Žalobkyňa spolu so svojou kolegyňou venovali osobitnú starostlivosť jednému dieťaťu, pričom nezabezpečili náležitý dozor nad ostatnými deťmi. Správny bol názor súdov nižších stupňov, že činnosť oboch učiteliek nemožno oddeliť. Neuplatňuje sa tu princíp kolektívnej viny, ako to dovolateľka namieta, pretože obe porušili pracovnú disciplínu závažne, pričom medzi nimi nebol vzťah nadriadenej a podriadenej. Spôsob, ktorý zvolili pri riešení danej situácie, keď sa obe venovali jednému dieťaťu a ostatné ponechali bez náležitého dozoru, až došlo k skutočnosti, že sa dve deti bez ich vedomosti vzdialili a pohybovali na frekventovanej ceste nemožno akceptovať. Bez ohľadu na to, či táto činnosť spôsobila škodlivý následok, takéto chovanie pedagogického zamestnanca nemožno tolerovať už len preto, aby nenašlo svojich nasledovníkov. Bez relevancie je v tomto prípade

doterajšie kladné hodnotenia žalobkyne a jej doterajší postoj k plneniu pracovných povinností.

Z uvedeného vyplýva, že postup odvolacieho súdu pri posúdení závažnosti porušenia pracovnej disciplíny žalobkyne je správny, majúci oporu v zákone. Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu nespočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

S prihliadnutím na ustanovenia § 242 ods.1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p.(či to už účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie podmienok dovolania smerujúceho proti rozsudku, ale sa zaoberal aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, o nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania, o nedostatok zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Dovolateľ tieto vady nenamietol a dovolací súd prítomnosť žiadnej z nich ani nezistil.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že dôvody dovolania nie sú opodstatnené, a preto dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods.1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania (§ 243b ods.4 v spojení s § 224 ods.1 a § 142 ods.1 O.s.p.). Dovolací súd mu náhradu priznal, celkovo vo výške 61,19 €, ktorá suma pozostáva z jedného úkonu právnej pomoci 45,51 € (spísanie vyjadrenia k dovolaniu) plus 5,91 € režijný paušál, plus 9,77€ 19% DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 27. februára 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Hrčková Marta